

Referat fra møte i Kringkastingsrådet 08.09.05

Kjellbjørg Lunde ledet møtet, som ble holdt i møterom 7/8 i Radiohuset på Marienlyst.

Publisert: 12/10-2005 13:15 - Oppdatert: 12/12-2005 13:15

Dagsorden:

0900 Avspillinger

0930 Dagsrevyen – programprofil og innholdsstrategi

Innledning ved nyhetsredaktør Grethe Gynnild Johnsen

Dagsrevyens utenriksdekning

En undersøkelse utført ved Universitetet i Bergen, presentert av professor Jostein Gripsrud

1130 NRKs høstmeny

Presentasjon ved kanalsjefene Tommy Hansen og Herborg Bryn og fjernsynssjef Annika Blørnstad

1215 Lunsj

1315 Programdrøfting

Programdirektørens orienteringer

Kringkastingssjefen orienterer

Eventuelt

Til stede fra rådet: Kjellaug Nakkim

Roy Jacobsen

Solveig Torsvik

Hallgrim Berg

Asta Brimi

Ingjerd Egeberg

Hanne-Grete Brommeland Larsen

Bård Vegar Solhjell

Nancy Porsanger

Paul Leer-Salvesen

Til stede fra NRK: Kringkastingssjef John G. Bernander

Kanalsjef Tommy Hansen

Kanalsjef Herborg Bryn

Fjernsynssjef Annika Bjørnstad

Nyhetsredaktør Grethe Gynnild Johnsen

Utenriksredaktør Gunnar Myklebust (kst.)

Programsjef Lars Kristiansen

Markeds- og kommunikasjonssjef Sigurd Sandvin

Til stede fra sekretariatet:

Rådssekretær Leif Stavik

Referent Vetle Daler

Dagsrevyen – programprofil og innholdsstrategi

Nyhetsredaktør Grethe Gynnild Johnsen innledet om Dagsrevyens programprofil, og kunne blant annet fortelle at nyhetsavdelingen så langt i år har sendt hele 50 timer med ekstrasendinger.

– Vi gjorde en stor omlegging av Dagsrevyen i 2000, og den linja følger vi fortsatt. Blant annet har vi to programledere i studio, vi har gjester og vi har færre innslag enn før. Vi samlet også de store utenriksreportasjene til Søndagsrevyen med stor suksess, sa Johnsen.

– Vårt hovedfokus er på å presentere nyheter som interesserer folk flest. Eller som vi mener bør interessere folk flest. De korte nyhetssendingene bruker vi mest til å registrere det som skjer, mens vi bruker Dagsrevyen til å forklare mer utfyllende hva som skjer og hvorfor, sa Johnsen. Se for øvrig vedlagte presentasjon.

– Totaltallene for andelen utenriksstoff høres i utgangspunktet gode ut, men bildet jeg har ved kun å se på Dagsrevyen, er et annet, sa Paul Leer-Salvesen. – Bortsett fra de største hendelsene spiller utenriksstoffet mindre rolle. Samtidig er det et hav av sport. Jeg føler meg snytt. Mitt råd: bli kvitt sportsdesken og bytt den ut med en utenriksdesk. Vi har kommet dit nå at mange vet mye mer om europeisk fotball enn om alt det andre som skjer i verdensdelen, sa Leer-Salvesen. – Vi har kun 3 minutter sport, det er ikke veldig stor del av en Dagsrevysending, repliserte Grethe Gynnild Johnsen. – Vi er nødt til å gjøre noen valg for å få balanse i sendingen. Og det viser seg at 60 % av seerne blir med videre etter Dagsrevyen.

– Jeg ønsker også mer utenriksstoff, men jeg er mer fornøyd enn Paul. Skal jeg supplere NRK, går jeg til CNN og andre internasjonale kanaler. Ingen norske kan matche NRK. Dessuten mener jeg at Dagsnytt 18 er et av de beste radioprogrammer NRK noengang har laget, sa Roy Jacobsen, som hadde sansen for det normative i Johnsens presentasjon – at man lager nyhetssaker som man mener folk bør interessere seg for. Han etterlyste også en økt satsing på utenrikskorrespondenter, slik som i Sveriges Radio.

– Tallgrunnlaget vårt er Dagsrevyen og hovedsendingene på radio om morgenen, oppklarte Grethe Gynnild Johnsen, som la til at Sveriges Radio ikke er sammenliknbar med NRK fordi de er et selvstendig selskap som ikke har noe med SVT å gjøre.

Dagsrevyens utenriksdekning

Professor Jostein Gripsrud presenterte en undersøkelse av Dagsrevyens utenriksdekning, og et av hovedfunnene hans var at antall utenriksaker er gått ned siden 1990-tallet. Det samme gjelder saker om økonomi og om sosiale spørsmål. Human touch, livsstil og sport har imidlertid hatt en klar økning. Han mente imidlertid at NRK gjør en god utenriksjobb sammenliknet med f.eks. en del amerikanske TV-kanaler, og at NRK ligger på et høyt nivå i nordisk målestokk. – Men de har nok en sterkere tradisjon for internasjonal orientering i Sverige. Og i Danmark har bl.a. Jyllandsposten gått vekk fra betegnelsen "utenriks". De kaller nå dette stoffet for "internasjonalt". Det er en interessant utvikling, mente Gripsrud, som også antydte at han ønsker seg bedre underlagsmateriale fra NRK for å kunne gjøre flere tilsvarende undersøkelser. Se for øvrig vedlagte presentasjon.

– Det er bra at vi diskuterer utenriksdekningen. I disse valgkamp-tider synes jeg det er forunderlig at ikke flere partier setter internasjonale forhold på dagsordenen, sa Solveig Torsvik, og fortsatte: – Det blir litt snålt å sammenligne seg med Sverige og Danmark, som naturlig nok er nødt til hele tiden å ha en hel del EU-stoff, sa hun. Kjellaug Nakkim fulgte opp. – Jeg ser Dagsrevyen og Rapport på SVT. Det er merkbart mer EU-stoff i Rapport, og det er et savn i Dagsrevyen, mente hun. – Når det gjelder dekning av katastrofer, synes jeg det gjøres med varierende kvalitet. For eksempel lurte jeg på om Sharm El Sheikh-dekningen ble litt for massiv. Men dekningen av terroranslagene i London var bra.

Nakkim etterlyste bredere dekning av europeiske forhold i forhold til amerikanske, for eksempel i forbindelse med valget i Tyskland. – Jeg er også blant dem som setter spørsmålsteget ved prioriteringen av sport i sendingene. Det er litt merkelig at sporten særbehandles og må dekkes med så mange minutter uavhengig om det er noen vesentlige sportsnyheter den dagen eller ikke, sa hun. Asta Brimi var enig. – Jeg er avhengig av Dagsrevyen, men jeg synes også det er for mye sport. Spesielt får fotballen for mye plass. I det minste skulle jeg ønske at jeg kunne fått værmeldinga først, så kunne man kjørt sport til slutt, sa hun.

Hallgrim Berg etterlyste mer og bredere dekning av utviklingen i den islamske verden.

– Hva går de totalitære islamistenes strategier ut på? Hvilke utfordringer gir dette for oss? Dette er farlig og utrivelig stoff, men det er viktig, mente han. – 37 atomstridshoder mangler etter at Sovjetunionen ble oppløst. De er et eller annet sted, sa Berg.

– For det første er jeg svært sportsinteressert, selv om jeg kritiserer sportsdekningen. For det andre er jeg meget fornøyd med utenriksdekningen i NRK, men den får jeg altså på radio, sa Paul Leer-Salvesen, som hadde merket seg en endring i dekningen de siste årene. – Aksent syddover er merkbart svakere – dekningen av Danmark, Tyskland og videre syddover. For eksempel er det veldig lite om Tyrkias forhold til Europa. Her kunne man finne saker som gir et helt annet bilde enn det mørkebildet Hallgrim Berg trekker opp av islam, sa han.

– Med så mange nyhetssendinger hver dag er det krevende for seerne å få med seg hele bildet. Her har NRK et allmennkringkasteransvar, og bør for eksempel være flinke til å opplyse lyttere og seere om hele tilbudet, sa Kjellbjørg Lunde.

– Jeg er tilhenger av en bredt orientert Dagsrevy. Jeg er egentlig mindre engstelig for tabloidisering og human touch, sa Jostein Gripsrud. – Jeg er heller ikke motstander av sport, men jeg reagerer på mengden og måten det gjøres på. Sporten er det eneste feltet som har en egen spalte, og det er problematisk at man skal fylle fem minutter enten det skjer noe eller ikke. Når det gjelder globaliseringen, er det jo slik at EU-landene nødvendigvis må rapportere om EU. I Norge har "internasjonal" ofte en tendens til å være ensbetydende med UK/USA. Men nå er faktisk det som foregår i Europa viktigere enn folk tror, bare se på hvor viktig EØS-avtalen er for Norge. Dette blir for dårlig belyst, sa Gripsrud. – Prime time opptar meg mest – Søndagsrevyen er vellykket når det gjelder å presentere utenriksstoff i prime time. Urix, derimot, ser mest ut som borettslags-TV. Det ser ut som det er laget i 1967. Her trengs det en oppdatering, gjerne med feature-reportasjer om f.eks kildesortering i Tyskland. Utfordre områder der vi tror Norge er best, foreslo han.

– Det er bra at folk engasjerer seg i Dagsrevyen. Men vi er nødt til å se hele døgnet under ett, sa Grethe Gynnild Johnsen. – Før var vi for offisiøse og vanskelig tilgjengelige. Derfor la vi om til færre saker og gjester i studio. For øvrig er 21-sendinga vår faktisk ofte større enn TV 2-nyhetene, og det er bedre enn ventet, sa Johnsen, som lovet Gripsrud tilgang til de kjøreplanene han trenger for å utføre flere undersøkelser. Hun lovet også å prøve og effektivisere noen av reportasjeideene som har kommet fra Rådet.

– Når det gjelder korrespondentene våre, er de flermediale, og det er stor etterspørsel fra mange redaksjoner. Jeg er litt redd for å presse den sitronen for langt, supplerte John G. Bernander, som slo fast at NRK alltid vil komme til kort i forhold til rene nyhetskanaler som CNN og BBC World.

NRKs høstmeny

P1s kanalsjef Tommy Hansen presenterte lyttertall som viser at P2 stiger i popularitet, samtidig som de andre NRK-kanalene holder seg. Han presenterte deretter P1s nysatsing "Pepper og pasjon", et samlivsprogram på sen kveldstid.

P2s nye kanalsjef Herborg Bryn tok for seg nysatsingene fra sin kanal denne høsten : "Kurér - radio om radio" og "Migrapolis" i radioversjon. – P2 skal ha både dybde og bredde, og programmene skal være tilrettelagt på en måte som fenger flere enn de er interessert i utgangspunktet, erklærte hun.

Når det gjelder P3, kunne Tommy Hansen presentere fire nye kvinner i to nye programmer – metal-programmet "Tinitus" og DJ-programmet "Pia". Ny programleder for "Juntafil" er Aishath Afeef.

På fjernsynssiden kunne Annika Biørnstad fortelle at konkurransen om rettigheter hardner til. – Dette gjelder nå på alle områder, ikke bare sport. det gjelder også film, serier og dokumentarer, sa hun, før hun presenterte høstens satsinger på NRK1 og NRK2. Blant annet får vi se den nye spørreleken "Anno Domini" med Claus Wiese og en ny serie fra Bård Tuft Johansen, Harald Eia og Atle Antonsen kalt "Tre brødre som ikke er brødre". Det blir også "Orkesterliv" om Kringkastingsorkesteret og en stor dokumentarserie om 1905.

Kjellbjørg Lunde ønsket å rose serien Norge i 100, som nå avsluttes, mens Hallgrim Berg stusset på tittelen "Tinitus" på et musikkprogram på P3. – Dette er en alvorlig lidelse som rammer 400 000 mennesker i Norge. Kan man her risikere å få noen handicap-organisasjoner på nakken? – Dette har vi hatt en større diskusjon på, og vi har også vært i kontakt med aktuelle forbund, beroliget Tommy Hansen.

– Vi er i ferd med å få en helt ny mediehverdag for samiske seere, og det er vi glade for. Med ungdomsserie, valgsendinger og barne-TV på samisk to ganger pr. uke har vi nå daglig TV-tilbud på samisk. Det betyr mye. Og det er dessuten bra at Oddasat ikke skal ha sommerferie neste år. Det skjer ting om sommeren også, sa Nancy Porsanger. Paul Leer-Salvesen ville vite hva som skjer med redaktøransvaret når NRK nå skal sette ut mer av produksjonen til eksterne. – I bunnen her ligger et europeisk fjernsynsdirektiv, som sier at allmennkringkasterne skal sette ut produksjoner til eksterne produsenter. Vi har valgt å sette ut 10 %, ca 115 millioner kroner i 2006. Dette er mer enn lovens minstekrav, forklarte Bernander. – Dette tar vi på alvor, vi vil ikke bli tatt på at vi favoriserer NRK. Det vanskelige her er at det ikke blir mer penger totalt, dermed må vi ta ned produksjonen internt. Det er vanskelig å ta penger fra produksjonsmiljøet i NRK. Men dette er vi pålagt. Og uansett hvem som produserer, ligger redaktøransvaret hos oss, fastslo han.

Programdrøfting

Identifisering av etnisk opprinnelse i nyhetssaker

– Vi hadde en fin runde på dette i fjor, og jeg har hatt inntrykk av at bevissthestnivået rundt dette har vært høyt. Jeg er imidlertid ikke like trygg på dette etter dekningen av eksplosjonen i en boligblokk på Grorud 17. august, sa Solveig Torsvik, og viste til korrespondanse hun har hatt med distrikts- og nyhetsdirektør Gro Holm.

– Du har helt rett i din påpekning, selv om dette ble diskutert grundig i denne saken. Usikkerheten gikk på om det kunne være et mulig terrormotiv, svarte Grethe Gynnild Johnsen.

– Dette er vanskelig. Er kulturell bakgrunn irrelevant i konfliktsituasjoner? Jeg tror ofte det ikke er det, sa Roy Jacobsen. Grethe Gynnild Johnsen fulgte opp. – Når det gjelder gjengoppgjør, har vi vurdert det dithen at det er et poeng å opplyse om etnisitet. Men det er en vurdering vi må ta i hvert enkelt tilfelle, sa hun. – For å forstå en del konflikter, er det nødvendig å vite hvor vedkommende er fra. Men Vær varsom-plakaten må selvfølgelig hentes fram for hver sak, kommenterte Roy Jacobsen. Paul Leer-Salvesen var enig. – Dette må være kunnskapsbasert. I saken med somalieren som gikk amok på trikken var det for eksempel helt på sin plass å opplyse om bakgrunn. Men ikke når det gjelder "guttestreker" som Grorud-saken, mente han. – Bakgrunn og kultur er relevant i svært mange tilfeller. Hvis NRK ikke vurderer dette riktig, kan folk fort føle at dere prøver å være politisk korrekte og at dere underslår fakta, advarte Jacobsen. Hallgrim Berg var helt enig, mens Kjellbjørg Lunde mente at NRK er blant dem som takler dette best. Grethe Gynnild Johnsen oppfordret alle til å sende en e-post til henne når de reagerer negativt på identifisering av etnisk bakgrunn.

Klage på alkoholserving i Karaoke-TV

John G. Bernander orienterte. – Det har vært tilgang til alkohol for medvirkende i programmet over 18. Det som har skjedd, er at medvirkende under 18 år er blitt tilbudt alkohol av eldre deltakere. Dette gjør at vi må være mer påpasselig i framtida når det gjelder slik servering, sa han.

– Hvorfor serveres egentlig alkohol i det hele tatt i forbindelse med et slikt program? spurte Nancy Porsanger. – Jeg kan ikke redegjøre for hvilken vurdering denne redaksjonen har gjort, men vi fører allerede streng kontroll når det er alkohol med i bildet, svarte Bernander. – Når blir denne alkoholen servert? Er ikke folk på jobb? Generelt vil jeg si at man ikke bør drikke på jobb. Jeg tror ingen av gjestene ville savne ikke å bli servert, dette ville nok også være klokest for å unngå diskusjon i etterkant, sa Ingjerd Egeberg.

Grethe Gynnhild Johnsen kommenterer korrespondanse med Nina Karin Monsen

– Nina Karin Monsen har en virkelighetsoppfatning som ikke er korrekt. Hun tar utgangspunkt i en kopi av et innslag som skulle sendes, men som ennå ikke var sendt. Vanligvis gir vi ikke fra oss utkast til innslag, og det burde vi heller ikke gjort her, sa Grethe Gynnhild Johnsen. John G. Bernander fulgte opp: – Kringkastingsrådet skal strengt tatt vurdere det som er sendt på lufta, og ikke opptak som kan eller vil bli sendt, sa han. – Det viktigste for meg er at NRK ikke driver sensur av politisk ukorrekte meninger, tilføyde Paul Leer-Salvesen.

Sigurd Sandvin kommenterer en rekke brev om nynorsk-prosenteen i NRK

– For det første vil jeg si at vi ikke legger noen slike føringer for enkeltprogrammer, kun på kanalnivå. Og vi ligger nært målet på de fleste kanalene. I 2004 hadde NRK1 23 % nynorsk. NRK2 hadde 19 %, P1 24 %, P2 20 % og P3 28 %, sa Sigurd Sandvin. – I 2004 innførte vi en ny målemetode for språk – tidligere ble dette registrert på skjemaer fylt ut av programmedarbeiderne, nå foretar vi et tilfeldig uttrekk på 1000 verbalminutter som gjennomgås for hver kanal, forklarte Sandvin, som også kunne fortelle at en språkskole er under planlegging på NRKs intranett. – Diskusjonsforumet Språktorget på intranettet er allerede i dag svært populært, så dette er noe som opptar våre medarbeidere, sa han.

– Etter det jeg har forstått deles dialektbruken 50/50 på bokmål- og nynorskstatistikken. Men fordi bokmålsnære dialekter dominerer, kommer nynorsken dårligere ut enn statistikken viser, kommenterte Hallgrim Berg.

Produktplassering i Lars Monsens programmer

– Jeg reagerte sterkt på innslaget hvor Lars Monsen trakk fram varemerker på telt, sovepose osv. Dette oppfatter jeg som ren produktplassering, det hadde ingenting med sammenhengen å gjøre, sa Nancy Porsanger.

– Mye av det Lars Monsen driver med, handler om å ha riktig utstyr. Dette er han veldig opptatt av, og det er en del av konseptet, sa Annika Biørnstad. – Dette var ikke produktplassering – det er ingen økonomiske bindinger og ingen avtaler som ligger til grunn for dette innslaget, sa hun. – Men han gjør det så tydelig når han peker på hvert enkelt varemerke, mente Nancy Porsanger. Paul Leer-Salvesen var enig i kritikken. – Hvis man hadde understreket forlagets navn så tydelig når man anmelder bøker, ville det blitt furore. Jeg tror ikke at NRK har noen intensjon om produktplassering, men det virker slik i praksis, mente han. Roy Jacobsen mente på sin side at det er relevant hvilke konklusjoner som ble trukket. – Han anbefalte jo ikke merkene selv om han viste dem fram. Snarere tvert imot – han frarådet også noen av dem, sa han. – Dette har vi kvalitetssikret godt – det er ingen sponing eller andre bindinger inne i bildet, understreket John G. Bernander, og fortsatte: –Vi forbeholder oss faktisk retten til å si at Ajungilak er bra, løp og kjøp!, eller omvendt.

Brennpunkt med opptak av privat samtale mellom Åslaug Haga og Jan Davidsen

– Jeg reagerer kraftig på bruk av skjult opptak, og ønsker å høre en forklaring på grunnlaget for dette, sa Kjellbjørg Lunde.

– Vi har ikke sagt at det er greit å bruke slike opptak ukritisk, men denne gangen valgte vi å gjøre det ut fra visse kriterier og premisser. Denne saken kommer for øvrig trolig til å havne hos PFU, innledet John G. Bernander, før faktasjef Lars Kristiansen slapp til. – Dette er blant de vanskeligste redaksjonelle beslutningene jeg har tatt i år, sa han. Kristiansen redegjorde for hendelsesforløpet der NRKs folk oppdaget det "hemmelige" opptaket først da man kom i redigeringsrommet. – Dette var altså ikke et planlagt, skjult opptak, og vi oppdaget det ved en tilfeldighet. Vi vurderte dette som så viktig samfunnsmessig informasjon at vi måtte gå videre med det. Dette kunne være av vesentlig viktighet for en ny regjeringsdannelse. Det er viktig at folk får innblikk i hvordan fagbevegelsen arbeider for å få innflytelse, sa Kristiansen, og fortsatte: – Det er ingenting av privat karakter her, kun faglige aspekter.

Vi tok med oss opptakene tilbake til dem det gjelder for å få kommentarer, men de ønsket ikke å snakke om dette, forklarte Lars Kristiansen.

– Dette var fantastisk fjernsyn, og en strålende avsløring. Problemet er bare hvordan informasjonen er innhentet, sa Roy Jacobsen. – Hvis det er en ren tilfeldighet tror jeg dere har mye større sjanse til å slippe unna i PFU. Hvis mikrofonen hadde vært plantet, kunne dette opptaket ikke vært brukt, sa han. Paul Leer-Salvesen var enig. – Dette var et strålende program med stor offentlig interesse. Men jeg setter ellers pris på at man er varsomme når det gjelder å ta personlig hensyn, sa han. – Det er viktig å huske at mikrofonen her ikke var skjult, og at det som fremkom var svært relevant, supplerte Kjellaug Nakkim. – Jeg tror ikke NRK bevisst unnlot å slå av mikrofonen. Når dere dessuten har forsøkt å innhente kommentarer, synes jeg dere har gjort det riktige, sa Hanne-Grete Brommeland Larsen. Kjellbjørg Lunde var ikke enig. – Åslaug Haga stolte på at opptaket var over. Jeg mener fortsatt at dette ikke var forsvarlig. Jeg tror det slår tilbake på NRKs troverdighet, sa hun. Roy Jacobsen ville vite om det hadde vært mulig å gripe inn underveis. – Hvis vi hadde visst at mikrofonen sto på, hadde vi sagt fra om det, svarte Lars Kristiansen. Også Hallgrim Berg mente at NRK hadde handlet riktig. – Det hadde vært noe annet hvis dette var en privat samtale. Men dette kaster lys over viktige samfunnsspørsmål. Det ville vært en unnlattelsessynd ikke å sende dette, mente han.

Kringkastingssjefen informerer

– NRK, TV 2 og Telenor går nå sammen og søker om konsesjon for digitale bakkesendinger. Det er plass til et større spekter nå enn ved forrige konsesjonsrunde, og det er også plass til eksempelvis Viasat og SBS. Søknadsfristen er 30. september.

– Vi har fått mye presse rundt avtalen med Gimlekollen mediesenter. Vi har særavtaler med Gimlekollen og Høgskulen i Volda når det gjelder praksisplasser. Det er maktpåliggende for oss å understreke at vi ikke kan akseptere den type reglement for ansettelser som Gimlekollen opererer med. Vi anerkjenner at en privat skole driver på bakgrunn av en trosreting, men våre samarbeidspartnere kan ikke drive eksplisitt diskriminerende virksomhet, som i reglementet for Gimlekollen.

– Jeg blir skuffet hvis NRK trekker tilbake praksisplassene for studenter fra Gimlekollen. De holder høy kvalitet og er godt kvalifisert, sa Hanne-Grete Brommeland Larsen. – Skolen får statsstøtte og grunnlaget de jobber på, er kjent. Dette har ikke skapt problemer før. Jeg ser at reglene kan virke drøye, men er det ikke å trekke det litt langt å si opp samarbeidet? Hvor er toleransen fra NRKs side? spurte hun. Solveig Torsvik var ikke enig. – Det er flott at NRK har tatt denne saken på en fin måte. Jeg ønsker orientering om utfallet når det blir klart, sa hun. – Det skal bli, lovte John G. Bernander. – Denne skolen driver en åpenbar diskriminerende praksis, og en slik skole ønsker vi ikke å samarbeide med.

28.09.05 Vettle Daler